

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента
Стеців Ірини Семенівни
на дисертаційну роботу Хмелюк Віти Степанівни
на тему:

«Формування державної політики з розвитку приватної освіти в Україні»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
281- Публічне управління та адміністрування

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ВИКОНАНОЇ РОБОТИ

Незважаючи на складну ситуацію, що склалася з початком війни в Україні на сьогодні здійснено чимало заходів, щодо реформування та розвитку освіти, проте вектор руху впроваджуваних реформ направлений на розв'язання проблем освіти в цілому, без комплексного врахування специфічних проблем, що існують у приватній освіті, як особливій галузі господарювання. Поряд із цим, варто відмітити фрагментарний характер окремих реформ, що сприяють вирішенню лише незначної частки проблем приватної освіти, що загострилися внаслідок кризової ситуації, пов'язаної передусім із повномасштабним вторгненням. Окрім цього проблеми розвитку освіти посилюються відсутністю конкретних підрозділів, спеціалістів, чи інших відповідальних за приватний сектор освіти осіб у державних органах влади, як за особливий стратегічно важливий сектор, що потребує підтримки з боку держави на благо нації. Дослідженням доведено, що багато проблемних аспектів залишаються поза увагою, тому актуальною була необхідність розробки комплексного підходу до їх вирішення за найважливішими напрямками на усіх освітніх рівнях із врахуванням реального стану приватної освіти та рівня державної підтримки її розвитку.

ЗВ'ЯЗОК РОБОТИ З НАУКОВИМИ ПРОГРАМАМИ, ПЛАНАМИ, ТЕМАМИ

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» за темою «Розвиток інноваційних аспектів публічно-приватного партнерства» (номер державної реєстрації №0118U000345). Зокрема, у межах згаданої науково-дослідної роботи запропоновано концептуальну модель формування державної політики розвитку приватної освіти в Україні, що, серед іншого, пропонує напрями удосконалення управління впровадженням інноваційних підходів до реалізації приватної освітньої діяльності.

ОБГРУНТОВАНІСТЬ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЩО МІСТЯТЬСЯ В ДИСЕРТАЦІЇ

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації, значною мірою забезпечується логічною структурою роботи. Зміст дисертації в цілому характеризується високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Загалом дисертація, виконана у формі спеціально підготовленого рукопису та становить цілісне і повністю завершене наукове дослідження із абсолютно чіткими висновками. Для досягнення поставленої мети та виконання поставлених завдань дисертанткою застосовано такі загальнонаукові і спеціальні методи дослідження, як структурно-логічний, статистичний, системний та кореляційно-регресійний аналіз, абстрактно-логічний, методи соціологічного дослідження, аналізу та синтезу, графічний, завдяки чому вдалося досягти хороших результатів дослідження та отримати достовірні, обґрунтовані висновки та рекомендації для формування державної політики розвитку приватної освіти. Авторка проводить глибокий огляд наявних теоретичних концепцій та моделей, пов'язаних із розвитком приватної освіти. Цей аналіз допомагає обґрунтувати вибір певних теоретичних підходів та понять, які використовуються в дисертації. Дослідниця порівнює ситуацію в Україні з практикою та політикою приватної освіти в інших країнах. Цей порівняльний аналіз допомагає зрозуміти та обґрунтувати переваги та недоліки певних підходів. Дисертанткою проаналізовано проблемні аспекти розвитку приватної освіти в Україні та виокремлено п'ять основних напрямів проблемних аспектів, що блокують розвиток приватної освіти та потребують розробки дієвої державної політики в межах освітньої та підприємницької складової, зокрема це напрями доступності, якості, інноваційності освітніх послуг, а також ліцензування та комерціалізації освітньої діяльності. Дисертанткою досліджено рівень державної підтримки розвитку приватної освіти в Україні, для реалізації якого було розроблено алгоритмічну модель програми прикладного соціологічного дослідження рівня державної підтримки розвитку приватної освіти, в межах якої висунуто та підтверджено гіпотезу про те, що розвиток приватної освіти блокується низьким рівнем державної підтримки закладів приватної освіти.

Дисертація має чітку логічну структуру, яка допомагає зв'язати факти, дослідження та аналіз з обґрунтуванням наукових положень і висновків. Авторка використовує логічні аргументи, щоб довести свої тези. У дисертації враховано результати попередніх наукових досліджень у цій галузі та вказано, які нові знання або інсайти вносить авторка своєю роботою, що підсилює обґрунтованість висновків і рекомендацій.

НАУКОВА НОВИЗНА ОДЕРЖАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Дисертанткою уперше запропоновано концептуальну модель формування державної політики розвитку приватної освіти, що базується на оцінюванні стану розвитку приватної освіти, здійсненого на основі розробленого інтегрального індексу загальної кількісної оцінки рівня розвитку приватної освіти та оцінюванні рівня державної підтримки розвитку приватної освіти, здійсненого на основі запропонованої алгоритмічної моделі прикладного соціологічного дослідження рівня державної підтримки розвитку приватної освіти. Авторкою удосконалено управління впровадженням інноваційних підходів до приватної освітньої діяльності, зокрема розроблено координаційну модель управління процесом впровадження інноваційних підходів до приватної освітньої діяльності, що на відміну від існуючих передбачає поєднання п'яти основних аспектів координації, а саме: дослідження сучасних викликів освітньої діяльності, пошук інноваційних підходів до провадження освітньої діяльності, дослідження проблем впровадження інноваційних підходів, пошук напрямів розв'язання проблем, реалізацію інноваційних підходів до провадження освітньої діяльності. Дисертантка розробила напрями формування державної політики розвитку приватної освіти та запропонувала конкретні заходи державного управління у розрізі дошкільної, загальної середньої, професійно технічної та вищої освіти із урахуванням територіальних особливостей та наслідків війни в Україні.

ВАЖЛИВІСТЬ ОДЕРЖАНИХ ЗДОБУВАЧЕМ РЕЗУЛЬТАТІВ ДЛЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Дисертаційна робота Хмелюк В.С. є вагомим внеском у розвиток теорії і практики публічного управління. Представлені в дисертації результати дослідження, висновки й основні положення дозволили розробити практичні рекомендації стосовно напрямів удосконалення державної політики у розрізі освітніх рівнів. Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні результатів дослідження у вигляді методичних матеріалів і практичних рекомендацій під формування державної політики розвитку приватної освіти.

СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ ДИСЕРТАЦІЇ

Дисертаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг роботи складає 370 сторінку, з них основного тексту – 251 сторінка. Дисертація містить 34 рисунки та 56 таблиць; додатків на 18 сторінках. Список використаних джерел налічує 217 найменувань, з яких іноземною мовою – 47 джерел та відповідає поставленим дослідницьким завданням.

ОСОБИСТИЙ ВНЕСОК ДИСЕРТАНТА

Дисертація є самостійною науковою працею автора. У роботі не використовуються ідеї і розробки, що належать співавторам. Особистий внесок автора наведено в окремому списку наукових публікацій. Загальні положення дослідження висвітлено в 15-и наукових публікаціях, з них 7 статей опубліковано у наукових фахових виданнях України з державного управління, 8 тез – у матеріалах науково-практичних конференцій

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Основні положення та результати дисертаційної роботи було публічно оприлюднено на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, круглих столах в Україні та країнах- членах ЄС: «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки та освіти» (м. Київ, 25-26 червня 2021 р.); «Розвиток науки в умовах пандемії» (м. Чернівці, 8 трав. 2020 р); «Сучасна наука: Світові тенденції, технології та інновації» (м. Івано-Франківськ, 24-25 грудня 2021 р.); «Наука сьогодення: Парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій (м. Львів 24–25 червня 2022 р.); «Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень» (м. Хмельницький, 21 липня 2023 р.); м. Запоріжжя, «Науково-практична конференція, 24–25 лютого 2023 р.); «Науковий простір в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (м. Львів, 30 червня, 2021 р.).

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОДЕРЖАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Узагальнення, висновки та пропозиції зроблено з урахуванням сучасного стану розвитку приватної освіти в Україні у розрізі освітніх рівнів та регіональної приналежності закладів освіти, а також фактичного рівня державної підтримки розвитку приватної освіти, виявленого шляхом опитування керівників та відповідальних представників закладів приватної освіти, що функціонують або функціонували в умовах сучасних глобальних викликів. Наукові рекомендації, висновки, пропозиції, отримані в дисертації, були враховані й використані Івано-Франківською обласною державною адміністрацією департаменту освіти і науки як теоретичні обґрунтування та практичні дані для стратегічних і оперативних рішень у сфері освіти; Львівською обласною державною адміністрацією департаменту освіти і науки при формуванні окремих елементів стратегії розвитку освіти Львівської області з метою надання державної підтримки та рекомендацій закладам приватної освіти щодо можливостей міжнародної співпраці та впровадження інноваційних підходів до провадження освітньої діяльності; Львівським кооперативним фаховим коледжем економіки і права при розв'язанні проблемних аспектів розвитку приватної освіти в межах концептуальної моделі формування державної політики розвитку приватної освіти в Україні; Національним університетом «Львівська політехніка» в освітньому процесі впроваджено запропоновані інноваційні підходи до провадження освітньої діяльності.

ДИСКУСІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ДИСЕРТАЦІЇ

У цілому дисертаційна робота Хмелюк Віти Степанівни виконана на належному науковому рівні, проте дисертація містить ряд дискусійних моментів, на які варто звернути увагу:

1. Враховуючи досить широкий об'єкт та предмет дослідження дисертантці варто було б проміжні розрахунки та результати дослідження винести у додатки з метою дотримання вимог до обсягу дисертаційного дослідження.
2. У другому розділі «Приватна освіта та міжнародний досвід провадження приватної освітньої діяльності» дисертанткою здійснено аналіз міжнародного досвіду провадження приватної освітньої діяльності (с. 196-209), без деталізації способів чи напрямів його впровадження у сучасні реалії української приватної освіти, що дозволило б виокремити шляхи імплементації міжнародного досвіду у межах існуючої системи державного управління освітою.
3. У таблиці 2.26 при здійсненні порівняльної категоріальної характеристика розвитку приватної освіти в Україні з передовим міжнародним досвідом (с. 207), видається логічним теоретичне обґрунтування критеріїв для порівняльної оцінки рівня розвитку приватної освіти в Україні та світі.
4. У підрозділі 2.2 при дослідженні стану, структури та тенденції розвитку приватної освіти в Україні, авторкою розроблено інтегральний індекс загальної кількісної оцінки рівня розвитку приватної освіти (формула 2.1, с. 158), проте в окремих місцях назва даного показника дещо відрізняється та потребує узгодження по тексту (161, 166, 176, 182, 188, 194, 265-266).
5. У підрозділі 2.3 при дослідженні рівня державної підтримки розвитку приватної освіти в Україні, а саме при встановленні зв'язку та ступеню впливу рівня державної підтримки на інтегральний індекс рівня розвитку приватної освіти, дисертанткою проведено кореляційно-регресійний аналіз, у рисунках моделей якого варто було б зазначити одиниці виміру для кращої візуалізації та сприйняття отриманих результатів (рис. 2.22, с. 176, рис. 2.23, с. 182, рис. 2.24, с. 188, рис. 2.25, с. 194).

Разом з тим висловлені зауваження та рекомендації носять переважно дискусійний та рекомендаційний характер і не знижують загального позитивного враження від представленої дисертаційної роботи та не впливають на якість проведеного дослідження.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота виконана на високому теоретичному рівні, матеріал дисертації викладено в логічній послідовності, всі висновки отримали

необхідну і достатню теоретичну аргументацію та є методологічно обґрунтованими. За своїм змістом і загальною спрямованістю дисертаційне дослідження Хмелюк В.С. відповідає обраній ним спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», робота пройшла належну апробацію. Оформлення дисертації в цілому відповідає встановленим вимогам, дисертація є самостійною завершеною роботою, в якій відсутні порушення академічної доброчесності. На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація Хмелюк Віти Степанівни на тему: «Формування державної політики з розвитку приватної освіти в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного та фінансового
менеджменту
Національного університету «Львівська політехніка»

Ірина СТЕЦІВ

Підпис кандидата економічних наук, доцента Стеців І.С. засвідчую

Вчений секретар
Національного університету
«Львівська політехніка»
к.т.н., доцент

Роман БРИЛИНСЬКИЙ